

vereniging van toezichthouders in woningcorporaties

JAARVERSLAG 2017

INHOUD JAARVERSLAG 2017

- 1. INLEIDING**
- 2. DE VTW ALS BEROEPSVERENIGING**
- 3. DE VTW ALS BELANGENBEHARTIGER**
- 4. DE VTW ALS BEVORDERAAR VAN DE KWALITEIT VAN HET INTERN TOEZICHT**
- 5. ORGANISATIE VTW**
- 6. JAARREKENING 2017**

1. INLEIDING

'Hoe geven we het toezicht de komende vijf jaar vorm?' Dat was eind 2016 de aftrap voor onze beweging "Toezicht met passie" om in 2017 uit de startblokken te gaan. Toezicht houden vanuit de bedoeling van de corporatie met passie voor de volkshuisvesting is ons devies. We hebben dit afgelopen jaar voor u vorm gegeven met bijeenkomsten, essays, reflecties en veel betrokkenheid van onze leden. Ik heb met veel plezier gezien hoeveel energie het gaf bij deelnemers en ik kan u zeggen dat veel van onze leden in 2017 uit hun comfortzone zijn gekomen en op een andere manier naar hun rol als toezichthouder hebben leren kijken. Heeft u ook meegedaan met de beweging?

Toezicht met Passie was in 2017 vooral nog een extra kers op de taart, bovenop alle andere activiteiten die de VTW ondernam. Vanaf 2018 zal de beweging veel meer in het dagelijks werk van de vereniging geïntegreerd worden. Terwijl "de winkel" gewoon open bleef met alle reguliere werkzaamheden, heeft de VTW ook een transitie doorgemaakt door het volledige masterclassprogramma onder te brengen bij Avicenna en de VTW Academie hiervoor in te richten. En o ja, het VTW Bureau ging ook nog verhuizen: van bijna 10 jaar in Utrecht huurder zijn van de SHH sinds november 2017 naar huurder van een goedkoper kantoor langs de A12 in Zoetermeer; beter bereikbaar en dichterbij Den Haag.

Een beroepsvereniging die ook belangenbehartiger is en bevorderaar van de kwaliteit van het intern toezicht, houdt echter ook de basis goed in de gaten. We blijven vernieuwen en door ontwikkelen, maar we moeten daarbij niet uit het oog verliezen dat de criteria en randvoorwaarden voor goed intern toezicht nog steeds gelden. De governance van uw corporatie dient ook in de basis op orde te zijn. Hierover zullen we nadrukkelijk het gesprek zoeken met u en uw RvC mocht dit nodig zijn. Het vertrouwen in de sector kan alleen bestaan als iedereen daar zijn of haar steentje aan bijdraagt.

Een belangrijk onderdeel van een goede governance is uw eigen permanente educatie en ontwikkeling – en gezamenlijk van uw hele RvC. Ik ben tevreden over het naleven van de PE systematiek: bijna alle leden hebben in 2017 hun vereiste punten gehaald.

Ik zie met vertrouwen en passie uit naar 2018.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Guido van Woerkom', written in a cursive style.

Guido van Woerkom
Voorzitter VTW

2. DE VTW ALS BEROEPSVERENIGING

De VTW streeft naar sterk, deskundig, onafhankelijk, kritisch, integer en transparant toezicht en (daarom) naar professionalisering van de toezichthouders. De VTW ondersteunt in kennis over het vak volkshuisvesting, het vak corporatief financiën en het vak toezicht houden. De vereniging bevordert deskundigheid en beroep via debat, opleiding, onderzoek en raadpleging, en laat daarbij ruimte voor meningsverschillen.

2.1 Leden

Aantal leden en corporaties per 31-12-2017

De VTW had op 31-12-2017: **1.344** leden. Het aantal corporaties in 2017 waarvan de RvC is aangesloten bij de VTW was **305**. Het teruglopende ledenaantal wordt veroorzaakt door fusies, waardoor er minder toezichthouders zijn bij corporaties.

2.2 Permanente educatie

VTW-leden zijn zich bewust dat ze als corporatiecommissaris zelf verantwoordelijk zijn hun competenties (kennis, vaardigheden en houding/gedrag) blijvend te ontwikkelen. Zij nemen deze verantwoordelijkheid ook omdat ze met hun RvC effectief toezicht willen kunnen (blijven) uitoefenen op de besturing van hun corporatie.

In 2017 heeft de PE commissie het Ontwikkelkompas commissaris gepubliceerd. Hiermee is beoogd leden een handvat te bieden om gestructureerd na te denken over hun eigen ontwikkeling als corporatiecommissaris én die van de RvC als team, door deze te bekijken vanuit vier perspectieven:

- IK – U als commissaris
- TEAM – Uw RvC
- VISIE – De visie van uw RvC op toezicht houden
- CONTEXT – Uw corporatie en de omgeving

PE-norm, naleving en handhaving

Binnen de VTW is afgesproken dat leden in 2017 minimaal 5 uren (=5 PE-punten) besteden aan permanente educatie en dit registreren in het online PE-registratiesysteem op het besloten deel van de VTW-website. Hierbij gaat het om activiteiten gericht op de ontwikkeling van competenties en/of vakkennis en beroepsvaardigheden die relevant zijn voor het functioneren van het betreffende lid als corporatiecommissaris.

Per 1 januari 2018 heeft ruim 2 procent van de leden niet voldaan aan de PE lidmaatschapseis 2017 en geen of onvoldoende PE punten geregistreerd. Hierbij gaat het om één lid met uitstel.

Van bovengenoemde twee procent heeft medio juni 2018 meer dan de helft alsnog aan de PE-lidmaatschapseis voldaan. Iets minder dan een derde heeft het lidmaatschap van de VTW beëindigd en aangegeven geen nieuw commissariaat te ambiëren.

Zeven leden hebben een eerste brief ontvangen in het kader van de interne procedure handhaving lidmaatschapseigen. Medio juni 2018 zitten drie leden nog in de interne procedure.

PE-aanbod VTW

In 2016 en 2017 heeft het bestuur de uitgangspunten van het PE aanbod van de VTW (en het programmamanagement) ge(her)formuleerd en verder uitgewerkt. Hierbij heeft zij ook de opvattingen en actiepunten van de PE-commissie meegenomen.

Uitgangspunten PE-aanbod:

- De VTW kiest ervoor om het aanbieden van activiteiten gericht op permanente educatie van commissarissen niet alleen aan de markt over te laten.
- Tegelijk gaat de VTW niet concurreren met andere aanbieders als deze een inhoudelijk hoogwaardig en compleet PE-aanbod voor een redelijke prijs leveren en de VTW zich met haar aanbod niet onderscheidt.
- Het bestuur stelt het kader voor het PE-aanbod en het programmamanagement vast en betreft hierbij de opvatting van de PE-commissie, de ervaringen en suggesties van het programmamanagement gehoord hebbend.
- Vertrekpunt voor het PE-aanbod van de VTW is de bedoeling van de corporatie, zoals vastgelegd in de Woningwet, de Governancecode Woningcorporaties en

de Meerjarenstrategie 2017-2020 van de VTW. Dat leidt tot de volgende aandachtspunten voor het PE-aanbod:

- Basishouding en gedrag van de commissaris die past bij de maatschappelijke opgave en positie van de corporatie. De corporatie staat nadrukkelijk ten dienste van de maatschappij. De commissaris is zich daar terdege van bewust en wil dat de RvC waarvan hij/zij lid is, onderdeel is van zo'n dienstbare organisatie. Compassie met en kennis van de doelgroep mogen in de RvC dan ook niet ontbreken.
- Cultuur binnen de RvC die zich kenmerkt door soberheid, alsmede zichtbaarheid en toegankelijkheid binnen en buiten de organisatie. De RvC vervult een voorbeeldfunctie als het gaat om integriteit en modern leiderschap. Zelfreflectie, je kwetsbaar durven opstellen, elkaar en de bestuurder durven aanspreken en openstaan voor intervisie zijn daarbij vanzelfsprekend. De commissaris en de RvC zijn waarden gedreven, hebben de nodige morele bagage en beschouwen vakkennis, codes en instrumenten als iets vanzelfsprekends. De RvC ziet toe op de legitimiteit van de corporatie en draagt daar door zijn eigen gedrag impliciet aan bij.
- Het PE-aanbod heeft aandacht voor de thema's waaraan de commissaris vorm moet geven in zijn rol als werkgever, toezichthouder, klankbord en netwerker.
- Het PE-aanbod sluit aan op het toetsings- en beoordelingskader van de fit- en propertoets van de Autoriteit woningcorporaties.
- Het PE-aanbod sluit aan bij de behoeften van te onderscheiden segmenten binnen de doelgroep commissarissen.
- Het PE-aanbod is kwalitatief goed en innovatief.
- De omvang van het PE-aanbod sluit aan bij de vraag van commissarissen.
- De VTW biedt het PE-aanbod tegen een redelijke prijs en kostendekkend aan.

Het prgrammamanagement van het masterclass programma van de VTW is tot en met juni 2017 uitgevoerd door Governance Support. Sindsdien is Avicenna Academie voor Leiderschap de nieuwe regiepartner van het masterclass programma 'nieuwe stijl'; de VTW Academie. De in september 2017 ingestelde Programmaraad evalueert bestaande opleidingen evalueert en initieert en/of beoordeelt nieuwe opleidingen. Ook bekijkt de Programmaraad of er nieuwe thema's zijn, waarvoor nieuwe opleidingen ontwikkeld moeten worden en monitort zij de kwaliteit van de opleidingen.

Opleidingsaanbod 1^e helft 2017 (Governance Support)

Datum	Masterclass	Aantal deelnemers
09-02	Betekenis van het financieel reglement en de financiële kaders voor beleid en beheer	14
13-02	Effectieve interventies	11
15-03	Sturen op ethiek	13
30-03	Toezicht op strategievorming in de volkshuisvesting	14
31-03	De nieuwe commissaris - tweedaagse	15
06-04	Zorgvastgoed	16
11-04	Fuseren? Hoe?	13
10-05	De RvC, de accountant en de auditcommissie	17
24-05	Stakeholdermanagement, de nieuwe relatie met gemeente en huurderorganisatie	13
01-06	Effectieve communicatie in de boardroom	13
09-06	De nieuwe commissaris - tweedaagse	12
13-06	Stakeholdermanagement, de nieuwe relatie met gemeente en huurderorganisatie	12

20-06	Zorgen voor een goed team – voor voorzitters	12
21-06	Risicomanagement	14
30-06	De nieuwe commissaris - tweedaagse	13

In het 3^e kwartaal zijn er geen masterclasses georganiseerd. Dit komt deels door de zomervakantie, deels door de overgang naar Avicenna. Vanaf oktober 2017 zijn er weer masterclasses aangeboden. De masterclasses zijn nu te vinden op www.vtw-academie.nl

Opleidingsaanbod 2^e helft 2017 (Avicenna)

Datum	Masterclass	Aantal deelnemers
9-10	Effectieve interventies	7
11-10	Fuseren? Hoe?	13
31-10	Stakeholdersmanagement, de nieuwe relatie met gemeente en huurder en de rol van de RvC Editie 1	14
01-11	Betekenis van het financieel reglement en de kaders voor financiële sturing	11
02 & 03-11	De nieuwe commissaris, editie I	11
06-11	De RvC, de accountant en de auditcommissie	13
09 & 11-11	De nieuwe commissaris, editie II	11
13-11	Ontwikkelen en beheren van woonvormen voor bijzondere doelgroepen	11
15-11	Risicomanagement	13
20-11	Effectieve communicatie in de boardroom editie 1	11
24-11	Werkgeverstaken in de RvC	12
27-11	Ethiek van governance en governance van ethiek	14
04-12	Toezicht op strategievorming in de volkshuisvesting	14
08-12	Stakeholdersmanagement, de nieuwe relatie met gemeente en huurder en de rol van de RvC Editie 2	14

Online masterclasses

Online	1 De woningcorporatie van buiten naar binnen	21
Online	2 Huurbeleid en betaalbaarheid en de rol van de RvC	31
Online	3 De RvC vanuit juridisch perspectief	40
Online	4 De woningcorporatie: een private onderneming met een publieke opdracht	16
Online	5 Basiskennis van de financiële huishouding van woningcorporaties	30
Online	6 Toezicht op financiële sturing met focus op doelstellingen en continuïteit	36
Online	7 De rol van de RvC bij bouwen en renoveren -basis	40
Online	8 De rol van de RvC bij bouwen en renoveren -verdieping	30

Inspiratiegroepen

In 2017 waren er 19 inspiratiegroepen actief, die in totaal 33 bijeenkomsten

hebben georganiseerd, met gemiddeld 5,3 deelnemer per groep. Eind 2017 heeft de VTW besloten om voor de inspiratiegroepen een andere opzet te kiezen, met medewerking van de VTW Academie, met ingang van 2018.

Grote corporaties

Er zijn twee bijeenkomsten georganiseerd voor grote corporaties in de vorm van een inspiratiegroep. Hieraan hebben respectievelijk 8 en 15 leden aan deelgenomen.

5e leergang

De vijfde leergang voor aankomende commissarissen is in 2017 succesvol afgerond.

2.3 Bijeenkomsten

Toezicht met Passie

- Themabijeenkomst "Toezicht en bestuur" met Jaap Winter
- Themabijeenkomst "Toezicht en strategie" met Stefan Peij
- Themabijeenkomst "Toezicht en de wet" met Frédérique Six
- Themabijeenkomst "Toezicht en stakeholders" met Gert van Dijk
- Afsluitende Themabijeenkomst Toezicht met Passie
- Regionale Bijeenkomst VTW Aedes NVBW
- Bijeenkomst met De Vernieuwde Stad voor bestuursvoorzitters en voorzitters van RvC's over hun interactie en de rollen die beiden daarbij hebben; met Jaap Winter en Frédérique Six
- Themabijeenkomst aansluitend aan ALV o.l.v. Jacobine Geel over de beweging Toezicht met Passie

Overige ledenbijeenkomsten

- VTW Ledencongres
- Symposium met de Woonbond
- Ledenbijeenkomst met de Autoriteit Woningcorporaties
- 2x Bijeenkomst professioneel opdrachtgeverschap
- Personen met verward gedrag - inspiratiebijeenkomst VTW en NVTZ

2.4 Communicatie

Nieuwsbrieven en handreikingen

- Nieuwsbrieven
- Nieuwsmonitor
- Handreikingen:
 - o De commissaris en visitatie
 - o Het verslag van de RvC: verantwoording in het jaarverslag (geactualiseerd)
 - o Governancecode Woningcorporaties (geactualiseerd n.a.v. Veegwet wonen)
 - o Handreiking arbeidsovereenkomst statutair bestuurder woningcorporatie, inclusief model Benoemingsbesluit (geactualiseerd)
 - o Handreiking afbouw bezoldiging bestuurder
 - o Spel met meerwaarde - relatie tussen de RvC, het bestuur en de externe accountant (2e gewijzigde druk)
 - o De Huurderscommissaris (2e gewijzigde druk n.a.v. Veegwet wonen)
 - o Professioneel opdrachtgeverschap voor toezichthouders

- Professionaliseren door zelfreflectie
- Werving, selectie en benoeming bestuurder
- Modelstatuten en -reglementen corporatie ism Aedes
- Toezicht op duurzaamheid
- Handreiking datakwaliteit marktwaarde i.s.m. Aedes

Website en twitter

De VTW is via drie platforms online: websites, LinkedIn groep en Twitter.

Websites

De VTW heeft drie websites in eigen beheer: www.vtw.nl ; www.vtw-publicaties.nl ; en www.toezichtmetpassie.nl. Avicenna beheert www.vtw-academie.nl.

Binnen de website, <http://www.vtw.nl> is er een apart ledendeel, dat bereikbaar is voor leden met een inlog en wachtwoord. De LinkedIn groep wordt ook in 2017 sporadisch gebruikt voor ledencommunicatie.

VTW.nl

Aantal sessies (totale bezoekers):

2017	2016	2015	2014	2013	2012
59.556	53.856	53.138	50.317	49.620	46.835

Aantal gebruikers (unieke bezoekers):

2017	2016	2015	2014	2013	2012
29.946	28.590	30.022	28.915	27.061	27.907

Toezichtmetpassie.nl

Aantal sessies (totale bezoekers):

2017
17.899

Aantal gebruikers (unieke bezoekers):

2017
12.985

Leden kunnen tegen een kleine vergoeding vacatures voor leden van raden van commissarissen op de VTW-website laten plaatsen. Het besloten ledennet bevat informatie die alleen toegankelijk is voor VTW-leden, zoals de VTW-nieuwsmonitor. Het ledennet is gekoppeld aan het ledenadministratiesysteem en bevat een functionaliteit voor leden om de eigen lidmaatschapsgegevens aan te passen.

Twitter

De VTW heeft een twitter account @CorporatiesRvC. Het twitter account is actief sinds 5 februari 2011. Op 31 december 2016 had de VTW 1.193 volgers, op 31 december 2017 1.330 volgers. Toezicht met Passie is op Twitter actief @toezichtpassie vanaf 9 december 2016. Het Twitter account heeft 398 volgers.

2.5 VTW commissarissenpool voor ontstentenis en belet

De VTW heeft in de 2e helft van 2017 een speciale "commissarissenpool" ingesteld. Hierin zitten 'fit & proper' bevonden leden die in noodgevallen op korte termijn kunnen inspringen, indien er in een RvC onverhoopt door ontstentenis of belet vacatures ontstaan. Er is door de Autoriteit Woningcorporaties éénmaal aan de VTW gevraagd om namen aan te leveren vanuit de commissarissenpool.

2.6 Adviesgroep Bestuurlijke Vraagstukken & Hulplijn Commissarissen

De Adviesgroep Bestuurlijke Vraagstukken is per 30 juni 2017, in goed overleg met de commissie en de VTW-leden, opgehouden te bestaan. Het bestuur en de Adviesgroep, onder voorzitterschap van prof. dr. Jaap van Manen RA, hebben op basis van een ledenenquête geconcludeerd dat de drempel om de Adviesgroep te benaderen voor leden te hoog is. Daarom is nu een laagdrempelige Hulplijn Commissarissen ingesteld. Deze is per 1 juli 2017 actief.

In beginsel kunnen zowel individuele leden van een RvC als de RvC als collectief, via de Hulplijn Commissarissen advies vragen indien sprake is van een probleem. Hierbij gaat het om een op redelijke gronden gebaseerd vermoeden van een (dreigende) onenigheid of een misstand, waaronder begrepen tegenstrijdige belangen en integriteitsproblemen bij een woningcorporatie en waarbij een maatschappelijk belang in het geding is. Alle informatie die verband houdt met de adviesvraag wordt vertrouwelijk behandeld en niet zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de verzoeker ter beschikking gesteld of vrijgegeven aan derden.

3. DE VTW ALS BELANGENBEHARTIGER

In de rol van belangenbehartiger zet de VTW zich namens de leden in voor het uitdragen van de wezenlijke betekenis van het intern toezicht voor het maatschappelijk en doelmatig functioneren van corporaties en de maatschappelijke waardering daarvan.

Tweede Kamer

Op 15 maart was de verkiezing voor de leden van de Tweede Kamer. Diverse woordvoerders zijn niet herkozen of hebben na de verkiezingen of de formatie een andere portefeuille gekregen. De VTW heeft kennismakingsgesprekken gevoerd met de meeste nieuwe woordvoerders.

Ook heeft de VTW contact gehad met Kamerleden over de 'Staat van de Volkshuisvesting', de OOB status voor corporaties en over het debat over 'toezicht en borging'.

Ministerie van BZK

De VTW heeft in 2017 regelmatig overleg gehad met het ministerie van BZK. We hebben bestuurlijk overleg gehad met minister Blok en daarnaast met diverse ambtenaren over lopende zaken. Samen met de NVBW heeft de VTW overleg gehad om tot een nieuwe staffel / ministeriële regeling te komen bij de bezoldiging van bestuurders en toezichthouders onder de WNT.

Adviesrecht woningbouwverenigingen

De Veegwet Wonen is vlak voor het Kerstreces 2016 aangenomen in de Tweede Kamer en per 1 juli 2017 in werking getreden. Hierin zat een amendement opgenomen van Albert de Vries (PvdA) om de ALV van woningbouwverenigingen een schriftelijk adviesrecht te geven (ex art. 25 & 26 Woningwet) over besluiten van de RvC. De VTW is van mening dat dit in de praktijk knelpunten oplevert voor een ordentelijke besluitvorming. De VTW heeft, samen met Aedes, intensief contact gehad met het ministerie, de Autoriteit Woningcorporaties, Albert de Vries en andere Kamerleden. Adviezen van verenigingsexpert Fred Kollen (namens Aedes) en advocate en Woningwet expert Eelkje van de Kuilen (namens VTW) zijn besproken met BZK en de Aw. De adviezen gaan in op de praktische uitwerking van dit nieuwe adviesrecht. De Aw heeft op basis van de adviezen en gesprekken een toetsingskader gemaakt. De VTW blijft streven om de wetswijziging ongedaan te maken.

Autoriteit Woningcorporaties (Aw) / externe toezichthouder

De VTW heeft met de Aw gesprekken gevoerd over de over de contouren van het extern toezicht en over *rule-based vs. principle based* toezicht houden. Hier is ook een gezamenlijke bijeenkomst over georganiseerd. Daarnaast is er een bijeenkomst georganiseerd over onverenigbaarheden met betrekking tot de fit en proper toetsen. Ook heeft er een oriënterend gesprek plaatsgevonden over een onderzoek dat de Aw daarna uitgevoerd naar integriteit en inkoop / opdrachtgeverschap bij corporaties. En de directeur van de Aw heeft een bijdrage geleverd aan het VTW ledencongres.

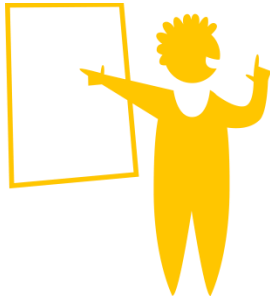
Governance & administratieve lasten

De VTW werkt regelmatig samen met de andere toezichthoudersverenigingen om de governance van semipublieke organisaties onder de aandacht te brengen van politiek en ambtenaren. Op 7 maart vond er een interdepartementaal overleg plaats tussen de toezichthoudersverenigingen en de NCD enerzijds en vertegenwoordigers van de ministeries van BZK, OCW, VWS en EZ plaats over de governance vraagstukken en sector overstijgende belangen.

Daarnaast er een constructieve bespreking geweest met een afvaardiging van Eerste Kamerleden van diverse partijen over de toename van de regeldruk en de verkokering van de departementen en de Tweede Kamercommissies.

In 2017 is er door diverse partijen uit de sector het Convenant Verbeteren Informatievoorziening getekend. Dit zijn afspraken om de kwaliteit van de verantwoordings- en prognose-informatie te verbeteren en de uitwisseling van deze informatie efficiënter te laten verlopen. Het doel is om de administratieve lasten voor corporaties te verminderen. De VTW heeft input geleverd via een gesprek met Hans Leijtens die de bestuurlijke verkenning voor het Convenant heeft uitgevoerd. Aedes heeft het Convenant namens de corporaties ondertekend.

4. BEVORDEREN VAN DE KWALITEIT VAN HET INTERN TOEZICHT

VTW is bewaker van het op professionele, integere en transparante wijze vorm geven aan het interne toezicht bij corporaties. VTW zwengelt discussie, onderzoek en evaluatie aan, oefent invloed uit op de definiëring van de kaders en codes. VTW is het kritisch geweten van het interne toezicht. VTW zal regelmatig publiekelijk laten zien hoe haar leden presteren.

Visitatiescores

In samenwerking met de Visitatiestichting zijn de Governancescores uit de visitatierapporten van 2016 op de website en in de nieuwsbrief gepubliceerd. We maken ons zorgen over governance kleine organisaties. 14 leden van de 43 die in 2017 gevisiteerd zijn, scoorden op onderdelen onvoldoende op Governance.

<http://www.vtw.nl/nieuws/governancescores-visitaties-2016-zorgen-om-kleine-corporaties>

De VTW leden die op onderdelen een onvoldoende scoren op de Governance zijn benaderd en gevraagd om nadere uitleg.

Accountantskosten

Aedes en VTW hebben onderzoek gedaan naar de accountantskosten voor corporaties. Uit het onderzoek blijkt dat de kosten aanzienlijk gestegen zijn.

<http://www.vtw.nl/nieuws/aanzienlijke-stijging-accountantskosten-corporaties>

VTW Beroepsregel

De VTW ontvangt van de Autoriteit Woningcorporaties jaarlijks een overzicht van alle honoreringen van commissarissen. Op basis van deze gegevens heeft de VTW de leden benaderd waarbij één of meer leden van de RvC de maximale honorering in hun klasse hebben overschreden. In 2017 heeft uiteindelijk iedereen zich aan de beroepsregel gehouden.

De beroepsregel wordt in 2018 geëvalueerd.

5. VERENIGINGSORGANISATIE VTW

5.1 Vereniging

De VTW is een organisatie van leden. De algemene ledenvergadering keurt als hoogste orgaan van de vereniging, de strategie en het beleid goed en toetst achteraf of het goedgekeurde beleid adequaat is uitgevoerd.

De leden van de VTW vormen een nationaal netwerk van waardevolle kennis en ervaring waarvan het bestuur en het verenigingsbureau regelmatig gebruik maken.

5.2 Bestuur

Het bestuur stelt de strategische agenda vast en stelt de beleidslijnen vast die het uitgangspunt vormen voor de uitvoering van de taken. Het verenigingsbureau onder leiding van de directeur bereidt de beleidspunten voor en voert deze vervolgens uit. De ledenvergadering houdt als hoogste orgaan van de vereniging het laatste woord.

De leden van het bestuur zijn door de algemene ledenvergadering uit de leden benoemd. De taken en bevoegdheden van het bestuur zijn vastgelegd in de Statuten, het Huishoudelijk Reglement en het Bestuur protocol.

Het bestuur vergaderde in 2017 acht keer en kwam één keer bijeen voor de bestuursdag. In het bestuur vond in 2017 één wisseling plaats. In juni nam Bas Jan van Bochove afscheid, in november werd Koen Westhoff door de ledenvergadering benoemd.

Samenstelling bestuur (inclusief zittingsperiode)

G.H.N.L. (Guido) van Woerkom (1955)

Voorzitter VTW vanaf 28 juni 2016

Functies:

- Voorzitter Raad van Commissarissen Stichting Ymere
- Voorzitter Raad van Toezicht Werkgeversorganisatie AWWN
- Lid Dagelijks Bestuur VNO/NCW
- (plv-)Lid SER op voordracht van AWWN
- Voorzitter GGZ Rivierduinen (vanaf juli 2017)

- Lid Bestuur Stichting Ahold Continuïteit
- Lid Bestuur Volkswagen Car Claim (vanaf april 2017)
- Voorzitter Raad van Toezicht Hotelschool Den Haag (tot januari 2018)
- Lid Klankbordgroep Raad van Bestuur PGGM (tot november 2017)
- Vicevoorzitter Raad van Commissarissen Badhotel Domburg
- Voorzitter Raad van Commissarissen Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Oost
- Voorzitter Bestuur Detailhandel Nederland

E.L. (Ellen) Bal (1964)

Bestuurslid sinds november 2013. Penningmeester bestuur. Herbenoemd in november 2017. Haar hoofdfunctie is landelijk voorzitter team Grote Bouwprojecten bij de Belastingdienst.

Nevenfuncties:

- Voorzitter Raad van Commissarissen Ressort Wonen, Rozenburg;

D.S.N. (Denise) Bakker-van den Berg (1973)

Bestuurslid sinds november 2011. Herbenoemd in november 2015 en vanaf dat moment tevens als vicevoorzitter. Haar hoofdfunctie is advocaat (partner) bij Advocatenkantoor Bakker-van den Berg te Berkel en Rodenrijs.

Nevenfuncties:

- Voorzitter Raad van Commissarissen Jutphaas Wonen, Nieuwegein
- Vicevoorzitter Raad van Commissarissen Laurentius, Breda
- Lid Raad van Toezicht Stichting Advisering Bestuursrechtspraak voor Milieu en Ruimtelijke Ordening (tot 1 april 2018)
- Lid Raad van Toezicht van Wereldkidz, Zeist

B.J. (Bas Jan) van Bochove (1950)

Bestuurslid van juni 2013 tot juni 2017. Zijn hoofdfunctie is: waarnemend burgemeester Weesp.

Nevenfuncties:

- Voorzitter Raad van Commissarissen van Woningcorporatie Centrada in Lelystad;
- Voorzitter Raad van Commissarissen Stichting Havensteder, Rotterdam;
- Lid Raad van Toezicht van de Stichting Voortgezet Onderwijs Lelystad
- Voorzitter Raad van Toezicht van Stichting Maatschappelijke Dienstverlening Flevoland, waaronder Schuldhulpverlening en beschermingsbewind;
- Voorzitter College van Deskundigen Openbare Ruimte. BRL;
- Voorzitter College van Deskundigen Duurzame Bouwproducten. BRL;
- Lid Algemeen bestuur van het Forum Stedelijke Vernieuwing.
- Liaisonpartner Stichting Willem4.

S. (Sigrid) Helbig (1962)

Bestuurslid sinds november 2013. Herbenoemd in november 2017. Haar hoofdfunctie is directeur van The Economic Board Arnhem-Nijmegen.

Nevenfuncties:

- Voorzitter Raad van Toezicht - Citaverde College, Roermond;
- Voorzitter Raad van Commissarissen - Woningstichting Domus, Roermond;
- Member of the Board of Trustees Max Planck Institute for Psycholinguistics
- Lid van de Raad van Toezicht Libra Revalidatie & Audiologie, Eindhoven (t/m 30 juni 2017)

W.M. (Wouter) de Jong (1960)

Bestuurslid sinds november 2015. Komt in aanmerking voor herbenoeming. Zijn hoofdfunctie is burgemeester van Houten.

Nevenfuncties:

- Voorzitter Raad van Commissarissen Nijestee
- Voorzitter Raad van Toezicht van landschap erfgoed Utrecht
- Eigenaar Communitas
- Voorzitter Bestuur Micha Nederland

Koen Westhoff (1964)

Bestuurslid sinds november 2017. Komt in aanmerking voor benoeming. Zijn hoofdfunctie is: Consultant geassocieerd met REBEL

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Commissarissen Leeuw van Putten Spijkenisse
- RvC Woningbouwvereniging Reeuwijk
- voorzitter investeringscomité van het revolverend investeringsfonds SOFIE Rotterdam

Alle bestuursleden voldoen aan het boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, waarin onder meer een beperking is opgenomen voor het aantal bestuurstaken en commissariaten dat een persoon tegelijkertijd mag vervullen bij grote rechtspersonen.

5.3 Commissies

In 2016 waren in totaal 6 commissies actief:

- de commissie van aanbeveling en beroep;
- de financiële commissie;
- de PE commissie;
- de commissie Toezicht op duurzaamheid;
- de Programmaraad VTW academie
- de commissie Governancecode (samen met Aedes)

De commissieleden zijn VTW leden met een specifieke kennis of expertise die relevant is voor de betreffende commissie. Zij zijn geworven of gekandideerd vanuit het ledenbestand.

Commissie van aanbeveling en beroep

De commissie van aanbeveling en beroep is ingesteld door de algemene ledenvergadering. De leden worden gekozen uit de leden van de vereniging.

De kandidaatstelling en verdere procedure van de (her)benoeming van bestuursleden loopt geheel via de commissie van aanbeveling en beroep. Daarnaast fungeert de commissie als beroepscommissie van de vereniging.

Financiële commissie

De financiële commissie is ingesteld door de algemene ledenvergadering. De leden worden gekozen uit de leden van de vereniging.

De financiële commissie beoordeelt de jaarrekening in ieder geval ten aanzien van de rechtmatigheid en brengt aan de algemene ledenvergadering verslag van haar bevindingen uit.

PE-commissie

De PE commissie bestaat uit vier leden en is in het voorjaar van 2015 gestart met de werkzaamheden, voortvloeiend uit de invoering van het PE systeem voor VTW leden per 1 januari 2015.

Commissie Governancecode

De VTW draagt deze commissie samen met Aedes. Dit leidt tot hogere kosten voor deze commissie.

5.4 VTW-bureau

Het VTW Bureau bestaat uit vier personen: Albert Kerssies, directeur ; Ingrid van der Kraan en Hans Geurts, beleidsmedewerkers ; en Syl van Beusekom, directiesecretaresse. Syl is in 2017 in dienst gekomen. De VTW heeft in 2017 ondersteuning gekregen van twee studenten: Annemiek de Vries en Pim Steenbergen. Zij hebben hun werkzaamheden voor de VTW in 2017 beëindigd.

Het VTW Bureau huurt sinds november 2017 kantoorruimte in een bedrijfsverzamelgebouw in Zoetermeer. Hier zijn o.a. ook Bouwend Nederland en FME gevestigd.

Uitbesteding werkzaamheden

De SSH Utrecht heeft dit jaar de VTW nog ondersteund op het gebied van ledenadministratie, financiële administratie, ICT en P&O. Vanaf 1 januari 2018 worden deze taken overgenomen door Bouwend Nederland.

Tot juni 2017 verzorgde Governance Support het programmamanagement voor het masterclass programma, de introductie cursus nieuwe commissarissen en de leergang aankomende commissarissen woningcorporaties.

Holland Van Gijzen advocaten voerde op basis van overeenkomst het ambtelijk secretariaat van de Adviesgroep Bestuurlijke Vraagstukken.

Verder huurde de VTW expertise in op onder andere verschillende juridische terreinen, WNT en het gebied van communicatie. Bij verschillende activiteiten werd ook gebruik gemaakt van de kennis, ervaring en het netwerk van leden.

6. JAARREKENING 2017

Zie bijlage

BIJLAGE SAMENSTELLING COMMISSIES E.D.

Commissie van aanbeveling en beroep

Naam	Periode	Corporatie
Lucille van Hövell tot Westerfliet- Wolberink (vz)	Vanaf 06-2016	De Woonplaats
Harold Willems	Vanaf 11-2016	Thuisvester
Cécile van Berkel	Vanaf 11-2015	Leystromen

Financiële commissie

Naam	Periode	Corporatie
Imke Frijters (vz)	Vanaf 06-2015	GroenWest / Woonvisie / Almelose Woningstichting
Wouter Versteeg	Vanaf 11-2017	Beter Wonen
Eric Sentjens	Tot 11-2017	i.v.m. beëindiging commissariaat
Jan Weggemans	Tot 11-2017	i.v.m. beëindiging commissariaat
Johan Schudde	Vanaf 11-2017	Woonpartners Midden-Holland

Commissie Permanente Educatie

Naam	Corporatie
Ineke Donkervoort (voorzitter)	Woonborg
Anita van der Wal	Staedion
Ans Cuijpers	Woonbedrijf
Luurt van der Ploeg	Woningstichting Buitenlust
<i>Ondersteuning:</i>	
Ingrid van der Kraan	Beleidsmedewerker VTW

Programmaraad

Naam	Functie
Ans Cuijpers (voorzitter)	Lid VTW
Bea Annot	Lid VTW
Goos Minderman	Lid VTW
Anton Smets	Lid VTW
Sigrid Helbig	Bestuur VTW
Albert Kerssies	Directeur VTW
Ingrid van der Kraan	Beleidsmedewerker VTW
Frank Seine	Directeur Avicenna
Gemma Jansen	Programmamanager Avicenna / notulist

Commissie Governancecode (samen met Aedes)

Naam
Yvonne Timmerman-Buck (vz)
Jan Broekhuizen
Asje van Dijk
Daniëlle Rethmeier-Marres
Roeleke Vunderink

Werkgroep Toezicht op Duurzaamheid

Naam	Corporatie
Gerard van Bortel	Parteon
Elfrieke van Galen	Ymere
Caro Niestijl	Rijswijk Wonen
Anne-Jo Visser	SSH Utrecht (tot 09-2017)
Albert Kerssies	Directeur VTW / Habeko Wonen

Adviesgroep bestuurlijke vraagstukken (tot juli 2017)

Naam	Functie
Jaap van Manen (voorzitter)	Verbonden aan het Strategic Management Center, hoogleraar Corporate Governance Rijksuniversiteit Groningen, daarnaast o.a. lid RvC De Nederlandsche Bank, voorzitter Audit Committee Algemene Rekenkamer, tot eind 2010 als accountant verbonden aan PwC accountants en partner PwC accountants
Sylvie Bleker-van Eyk	Internationaal jurist en werkzaam als Corporate Compliance Officer Stork B.V., programmadirecteur postgraduate opleiding Compliance & Integriteit Management VU
Jan van der Schaar	Geassocieerd partner RIGO Research en Advies, daarnaast o.a. lid van visitatiecommissies, voorzitter ontwikkelgroep visitatiemethodiek Visitatiestichting en lid commissie benchmarking Aedes
Martin Verwoert	Directeur van IPMMC Vastgoed
Huub Willems	Raadsheerplaatsvervanger Ondernemingskamer Gerechtshof Amsterdam, hoogleraar Faculteit der Rechtsgeleerdheid Rijksuniversiteit Groningen op de nieuw opgerichte leerstoel Corporate Litigation